

**ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20**

השופט סלים ג'ובראן

יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

القاضي سليم جبران

رئيس لجنة الانتخابات المركزية

ירושלים, ח' באב התשע"ג
15 ביולי 2013

תר"מ 33/20

העותרת: מר רן קוניק, חבר מועצת העיר גבעתיים

נגד

המשיבים: 1. מר ראובן בן שחר, ראש עריית גבעתיים
2. עיריית גבעתיים

עתירה למתן צו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי
תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק הבחירות)

החלטה

טענות הצדדים

1. בעתירה שלפניי, מבקש העותר כי יינתנו מספר צווי מניעה.
2. הראשון, עניינו בשלטי חוצות הממוקמים בעיר תחת הכותרת "גבעתיים מתחדשת". במקור, בתחית השלטים התנוסס שמו של המשיב 1, והשופט א' רובינשטיין קבע כי יש להסיר את השם (תר"מ 25/19 קוניק נ' בן שחר (4.3.2013)). לדידו של העותר, על אף העובדה ששמו של המשיב 1 הוסר "השלטים עצמם נותרו על מכונם וברור כי עם נועדו לשבח את פועלו המשיב 1 ולשמש כתעמולת בחירות מתמשכת עבורו (סעיף 5 לעתירה).

עמוד 1 מתוך 7

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

3. השני, עניינו בשימוש במשאבי העירייה לשם קידום קמפיין הבחירה מחדש של המשיב 1. לטענתו, האחרון מזמין ללשכתו תושבים ועובדי עירייה, תוך שימוש בצוות הלשכה, על בסיס קבוע ותכוף, ובמסגרת זאת "מפעיל עליהם המשיב 1 לחץ כבד למען יסייעו לבחירתו מחדש ובין השאר, דורש מהם כי יעבירו אליו רשימות של בעלי זכות בחירה בגבעתיים אשר עשויים להצביע עבור המשיב 1" (סעיף 6 לעתירה).
4. השלישי, עניינו "ימי כיף" לעובדי המשיבה 2, במסגרתם מתקיימים סיורים באוטובוס של כל מחלקות העירייה בהדרכת המשיב 1, ובסופו ארוחת צהריים הכוללת ברכות מפיו.
5. הרביעי, עניינו הפנייה מדף האינטרנט העירוני לדף הפייסבוק הפרטי של המשיב 1, אשר מוקדש לקמפיין פוליטי למען בחירתו מחדש. בהקשר זה מפנה הוא להחלטתו בתר"מ 12/20 אבן-זוהר נ' צור (12.6.2013).
6. החמישי, עניינו הפעלת ערוץ יו-טיוב מטעם המשיב 1 בשם "givatayimcity". לטענת העותר, ערוץ היו-טיוב מתחזק על ידי דובר העירייה, שהוא עובד בשכר של המשיבה 2, והוא "נחזה להיות לכל דבר ועניין כערוץ יו-טיוב רשמי של העירייה ומועברים בו מסרים כלל עירוניים... ערוץ של המשיב 1 שמופעל לטובת האינטרסים הפוליטיים שלו, ובין השאר, מועלים בו סרטוני ניגוח כנגד חברי האופוזיציה במועצת העיר – לרבות של המבקש כגון בסרטון תחת הכותרת 'חברי המועצה רן קוניק וטלי ארגמן מביישים את העיר'" (סעיף 11 לעתירה).
7. לטענת העותר, ניתן ללמוד כי מדובר בערוץ יו-טיוב פרטי של המשיב 1 נוכח העובדה שהאחרון מפנה מעמוד הפייסבוק הפרטי שלו אליו, וכן מאחר שקיים ערוץ יו-טיוב עירוני, בניהול ותחזוק של דובר העירייה, בשם "עיריית גבעתיים".
8. השישי, עניינו במודעות צבע המפורסמות מטעם המשיבה 2 בעיתונות המקומית והארצית, אשר מזמינות את הציבור לבקר באתרים שונים בעיר, ביניהם מתחם ספורט חדש אשר נחנך בעת האחרונה. לטענתו, היקף הפרסום הנרחב ומועד פרסום המודעות מהווה תעמולת בחירות אסורה לטובתו של המשיב 1.
9. השביעי, עניינו שימוש שלטענת העותר עושה המשיב 1 בפקחים של העירייה "כדי למנוע מפעילים של המבקש להציב דוכנים להסברים ולחלוקת חומרי תעמולה.

עמוד 2 מתוך 7

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون، أورشليم القدس، 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

הדוכנים האמורים הינם בגודל מינימלי ביותר, מוצבים, במכוון, במקומות שאין בהם משום מטרד או הפרעה כלשהי לציבור וברור כי מדובר, בעליל, בניצול לרעה של כח של המשיב 1 ובהון הציבור שבשליטתו" (סעיף 16 לעתירה).

10. ביקשתי את תגובת המשיבים. בתשובתם, טוענים הם כי דין העתירה להידחות על כל חלקיה.

11. לעניין שלטי החוצות: המשיבים טוענים כי בהתאם להחלטת השופט א' רובינשטיין, הוסר מהשלטים נשוא העתירה אזכורו של המשיב 1. לטענת המשיבים, מאז מתן ההחלטה ועד ליום זה, לא חל כל שינוי נסיבות המצריך התייחסות מחודשת לשלטים אלו. כך או כך, לגישתם, לא מדובר במתכונת הנוכחית (קרי – ללא ציון שמו של המשיב 1) בתעמולה אסורה.

12. לעניין שימוש בלשכה: המשיבים מכחישים מכל וכל טענה זו של העותר. לטענתם "תושבים רבים מבקשים להיפגש עם המשיב במסגרת תפקידו כראש העיר. חלקם מגיעים בגפם וחלקם מגיעים בקבוצות קטנות... לא מן הנמנע כי במהלך מפגשים אלו, עולים באופן בלתי מתוכנן מצד התושבים תכנים פוליטיים כאלו או אחרים, ואולם, המשיב מעולם לא ביקש ו/או הפעיל לחץ על תושב ו/או עובד עירייה 'להעביר רשימות' כאמור בעתירה" (סעיפים 43-44 לתשובה).

13. לעניין ימי הכיף: המשיבים טוענים כי "ימי הכיף" הם למעשה סיורים מודרכים אשר נערכים בעירייה מזה תקופה ארוכה, וללא כל קשר למועד הבחירות המתקרב. לטענתם, מטרת הסיורים היא "ליצור היכרות והזדהות בין המחלקות השונות, אשר לעיתים לא יודעות האחת על פועלה של רעותה" (סעיף 49 לתשובה).

14. עוד לעניין זה, טוענים המשיבים כי בסיורים נוכחים עובדי העירייה בלבד, ואין בהם כדי להוות תעמולה אסורה.

15. לעניין דף הפייסבוק: המשיבים מוסרים בתשובתם כי הוסר הקישור בין דף האינטרנט העירוני לעמוד הפייסבוק של המשיב 1. מלבד זאת, לטענתם, לא מדובר בתעמולה אסורה, היות ודף הפייסבוק הפרטי של המשיב 1 לא משמש לתעמולה אסורה, והקישור ביניהם (אשר כאמור הוסר) "מאפשר יצירת ערוץ ישיר בין תושבי העיר

למשיב" (סעיף 31 לתשובה).

16. לטענתם, בדף האינטרנט העירוני מופיע גם קישור לאתר מועצת הנשים העירונית, כאשר העומדת בראשה מתמודדת לראשות העיר. לפיכך, ככל שייקבע כי אכן היה להסיר את הקישור בין אתר האינטרנט העירוני לדף הפייסבוק הפרטי של המשיב 1, אזי יש גם להורות על הסרת קישור זה.

17. לעניין ערוץ היו-טיוב: לטענת המשיבים, ערוץ היו-טיוב כלל אינו מופעל או מתוחזק על ידי המשיבים או מי מטעמם. לדידם, המשיבה 2 אכן מפעילה ערוץ יו-טיוב בשם "עיריית גבעתיים", אולם לא נכללים בו תכנים המהווים תעמולה אסורה.

18. לעניין שימוש בפקחים: המשיבים מכחישים את טענות העותר לעניין זה. במסגרת זאת, הם מבקשים להבהיר כי פקחי המשיבה 2 פועלים בהתאם לדין.

המסגרת הנורמטיבית

19. סעיף 2 לחוק הבחירות קובע איסור שימוש בכספי ציבור "בקשר עם תעמולת בחירות". איסור בדבר שימוש בכספי ציבור חל בכל זמן ועת, ללא קשר למועדי הבחירות. תכליתו של הסעיף היא שמירת השוויון בין המועמדים, טוהר השירות הציבורי ואמון הציבור (ראו: תר"מ 14/20 "למען התושבים" נ' חופרי (16.6.2013) (להלן: עניין חופרי). על מנת לקבוע אם פעולה כלשהי של נבחר ציבור מכהן עומדת בגדר תעמולת בחירות אסורה, בניגוד לסעיף 2 לחוק הבחירות, יש להפעיל את מבחן הדומיננטיות, אשר נקבע בבג"ץ זילי על ידי הנשיא א' ברק:

"תעמולת בחירות הינה רק אותו ביטוי שהאפקט הדומיננטי שלו הוא בהשפעתו על הבוחר ושאינו לו אפקט דומיננטי אחר, כגון אפקט אמנותי... אכן, האיזון הראוי בין הערכים המתחרים מחייב, כי הדיבור 'תעמולת בחירות' יכלול אותו שידור אשר פועלו הוא בשכנוע ובהשפעה על הכרעת הבוחר, ולא שידור שהאפקט שלו הוא אחר (כגון אמנותי, חדשותי, דתי), גם אם השפעות הלוואי שלו הן בהשפעה (עקיפה) על הבוחר. (בג"ץ 869/92 זילי נ' יו"ר וועדת הבחירות המרכזית, פ"ד מו(2) 692, 704 (1992))."

20. במסגרת זאת, נקבעו מבחני עזר למבחן הדומיננטיות לעיל על ידי בית המשפט העליון ויושבי ראש וועדות הבחירות. בין היתר, נקבע כי יש להתחשב במועד הפרסום, יוזם דבר הפרסום, האם מדובר בפרסום שנעשה באופן קבוע או באופן מיוחד לקראת

הבחירות, ההיגיון הישר ועוד (ראו למשל החלטותיו של השופט מ' חשין: תב"מ 23/2001 סיעת ישראל אחת נ' אינטרנט מעריב (5.2.2001); תב"כ 12/15 ח"כ גולדשמידט נ' ראש הממשלה (22.4.1999); תב"מ 9/2001 קשב מרכז להגנת הדמוקרטיה בישראל (ע"ר) נ' ארץ הצבי (26.1.2001)).

21. לכך יש להוסיף ולציין כי לגישתי, בתקופה הסמוכה למועד הבחירות "הפצת מידע מטעם העירייה אינה פסולה קטגורית, אולם, חל איסור לכרוך אותה, במפורש או במשתמע, עם שמו של נבחר ציבור מכהן בכלל, וראש עיר בפרט" (עניין חופרי, פסקה 30). וכמו כן "כאשר ישנו ספק אם פרסום שממומן על ידי כספי ציבור הוא בגדר תעמולה אסורה או לא, לרוב יש לנקוט בגישה מחמירה ולא לאפשר את פרסומו" (תר"מ 15/20 דויד נ' בוטקילה פסקה 5 (13.6.2013)).

22. אזכיר בהקשר זה כי כל פרסום בתקופת חצי השנה הסמוכה למועד הבחירות, אשר אנו נמצאים כעת כאמור עמוק בתוכה, מחייב את אישורו של היועץ המשפטי של העירייה בטרם פרסומו (ראו: עניין חופרי, פסקאות 18-19; תר"מ 28/20 זינדר נ' יסעור (14.7.2013)).

דיון והכרעה

23. שלטי חוצות – אינני מקבל את טענותיו של העותר לעניין זה. עיינתי בהחלטתו של השופט א' רובינשטיין אליה הפנה העותר, ובנספחים שהוגשו בפניי, ונראה כי מדובר בשלטים אשר על פי מבחן הדומיננטיות אינם מהווים תעמולת בחירות אסורה, אלא מידע אינפורמטיבי לתושבי העיר. אזכיר כי "אין בעובדה שעומדות להתקיים בחירות ברשות מקומית כדי לשחק את הפעילות השוטפת של הרשות ושל העומד בראשה" (תר"מ 64/18 הוכמן נ' הלוי (22.9.2008), השופט א' ריבלין). בהקשר זה, ציינתי לאחרונה:

"ביום 22.10.2013, מועד הבחירות לרשויות המקומיות, על תושבי הרשויות המקומיות לבחור את נבחריהם על פי צו מצפונם ועל פי אמונתם בנוגע למועמד המתאים ביותר לרשות העירייה. אמונה זו, וודאי שיכולה היא להסתמך על הישגיו של המועמד בתפקידים קודמים שביצע, לרבות בכהונות קודמות כנבחר ציבור. אם הישגיו של ראש עיר מהווים יתרון על פני אדם פלוני המבקש להחליפו, הרי מדובר ביתרון אשר נבחר הציבור הרוויח ביושר, ואין כל פסול ביידוע הציבור עליו. להיפך, נדמה כי מן הראוי שמועמד לראשות עירייה יחשוף בפני הבוחרים את הישגיו

עמוד 5 מתוך 7

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

העבר שלו ונתונים רלבנטיים נוספים שיסייעו להם בכואם להחליט על הצבעתם" (תר"מ 19/20 דויד נ' בוסקילה (3.7.2013)).

24. שימוש בלשכה, ערוץ יו-טיוב, שימוש בפקחים: לאור העובדה שטענות אלה של העותר נטענה בעלמא, והמשיבים מכחישים אותן, וגיבו עמדתם בתצהיר, אין מקום למתן צווים בעניין זה.

25. לעניין שימוש בלשכה, אזכיר, כי אכן אין פסול כי נבחר ציבור ישתמש בשירותי המשרד העירוניים הניתנים לו מתוקף תפקידו, כל עוד אכן מדובר במקרים פרטניים ולא "במהלך העסקים הרגיל" (ראו והשוו: תר"מ 24/20 רישפי נ' יסעור (3.7.2013)).

26. לפיכך, טוב יעשה המשיב 1 אם ינהג במשנה זהירות בקידום הקמפיין הפוליטי לבחירתו מחדש בתקופה זו. זאת, לאור החשש משימוש תכוף במשאבי ציבור ובלשכתו, שימוש אשר חותר כנגד האיסור הקבוע בסעיף 2 לחוק הבחירות.

27. לעניין ערוץ היו-טיוב ושימוש אסור בפקחים, לא מצאתי באסמכתאות שצירף העותר ראייה כי אכן כך היו הדברים. לא ניתן ללמוד דבר מהתצלום אשר צירף להוכחת טענתו לשימוש אסור בפקחים. כך גם הדין לעניין ערוץ היו-טיוב, שעה והקשר היחיד בין המשיב 1 לערוץ היו-טיוב הוא קישור אשר פרסם ראש העיר בדף הפייסבוק הפרטי שלו, משנת 2012, ועל פניו סרטון זה לא מהווה "סרטון ניגוח".

28. ימי כ"ף: לאחר ששקלתי עניין זה, הגעתי למסקנה כי עד למועד הבחירות, אין לערוך את הסיורים בנוכחותו של ראש העיר. לגישה, בהתאם למבחן הדומיננטיות, הצגת עבודות המחלקות השונות, בנוכחותו של ראש העיר, יכולה להתפרש בעת זו כייחוס הישגי העירייה לראש העיר באופן אישי (ראו והשוו: תר"מ 12/20 אבן-זוהר נ' צור (3.7.2013)).

29. לפיכך, ולשם הזהירות (בהתאם לגישה שהוצגה לעיל), ניתן בזאת צו האוסר על המשיב 1 להיות נוכח בסיורים במתכונת האמורה לעיל עד למועד הבחירות.

30. דף הפייסבוק: המשיבים כותבים בתשובתם כי הקישור בין אתר האינטרנט

העירוני לדרך הפייסבוק הפרטי של המשיב 1 הוסר. עם זאת, ברצונם להחזיר את הקישור. אין מקום להיענות לבקשה זו. אף אם אכן נכונה טענתו של המשיב 1, ודרך הפייסבוק של האחרון מכיל מידע אינפורמטיבי בלבד, הרי פרסום מידע זה במתכנת זו מהווה כריכה בין שמו של נבחר ציבור לבין פעולות העירייה.

31. בנוסף, אין בידי לקבל את טענת המשיבים לעניין הסרת הקישור בין אתר האינטרנט העירוני לבין אתר מועצת הנשים העירונית. בניגוד להפניה לדרך פייסבוק פרטי, כאן עסקינן בהפניה לדרך מקצועי של גוף עירוני.

32. לפיכך, ניתן בזאת צו האוסר על המשיבים לפרסם כל פרסום מטעם העירייה הנושא את שמו או תמונתו של ראש העיר, ובכלל זה לקשור, במישירין או בעקיפין, בין אתר האינטרנט העירוני לבין דף הפייסבוק הפרטי של המשיב 1.

33. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ח' באב התשע"ג (15.7.2013).

סלים ג'ובראן
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20